

Accountantsverslag 2025

Gemeente Houten, 23 juni 2026

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Houten
Postbus 30
3990 DA HOUTEN

Onderwerp
Accountantsverslag 2025

Datum
23 juni 2026

Ons kenmerk
26066A1FA8/IP

Behandeld door
Audit partner

Bob Leeuwenkamp
06 1201 1643
BLeeuwenkamp@deloitte.nl

Audit manager

Huub Groenestein
06 1390 8016
hgroenestein@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2025 van de gemeente Houten. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2025 van de gemeente Houten.

De jaarrekening 2025 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten. Bij deze jaarrekening zijn wij voornemens om een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld te verstrekken.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 2 oktober 2025 en met ons auditplan, dat op 11 december 2025 is besproken met uw ARC.

Wij bespreken het concept van dit accountantsverslag ambtelijk met uw portefeuillehouder financiën, de directie, de concerncontroller en de betrokken medewerkers van uw ambtelijke organisatie d.d. 10 juni 2026. Wij lichten dit rapport ook toe aan de ARC tijdens de vergadering d.d. 11 juni 2026.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

B. Leeuwenkamp MSc RA

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

Inhoudsopgave

	Kernboodschap jaarrekeningcontrole	4
	<u>Bestuurlijke samenvatting</u>	6
	• <u>Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen</u>	7
	<u>Bevindingen jaarrekening</u>	11
	• <u>De financiële positie van uw gemeente</u>	12
	• <u>Belangrijkste bevindingen uit onze controle</u>	18
	<u>Interne beheersing</u>	24
	• <u>Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing</u>	25
	<u>Bijlagen</u>	26
	• <u>Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen</u>	27
	• <u>Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle</u>	28
	• <u>Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen</u>	29
	• <u>Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2025</u>	30
	• <u>Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging</u>	34

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

De basis voor onze controle is het auditplan 2025 dat met de ARC is besproken. In dit accountantsverslag geven wij u inzicht in de belangrijkste bevindingen bij de jaarrekening en de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Houten. Wij hebben tijdens onze jaarrekeningcontrole de rekeningsaldi en transactiestromen samenhangend met de balans en het overzicht van baten en lasten gecontroleerd. In deze kernboodschap koppelen wij ons overstijgende beeld terug van deze controle en geven wij beknopt een managementsamenvatting voor de gemeente Houten. In het hoofdstuk ‘Bevindingen jaarrekeningcontrole 2025’ hebben wij onze bevindingen meer in detail toegelicht, evenals onze adviezen voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie gedurende 2025.

Categorie	Onderwerp	Observatie en/of aanbeveling
Algemeen	1. Controleverklaring	1. Wij hebben op 23 juni 2026 een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarstukken 2025.
	2. Rechtmatigheid	2. Het college heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording rechtmatigheidsfouten gerapporteerd hoger dan de verantwoordingsgrens.
	3. Onrechtmatigheden 2025	3. De financiële onrechtmatigheden 2025 bedragen in totaal € 15,4 miljoen, waarvan € 14,7 miljoen op het begrotingscriterium en € 0,7 miljoen op het voorwaarden­criterium (Europese aanbestedingsafwijkingen). De begrotingsonrechtmatigheden bestaan voor € 0,9 miljoen uit lasten- en kredietoverschrijdingen en voor € 13,9 miljoen uit begrotingsafwijkingen (overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten) die niet tijdig zijn opgenomen in een bestuursrapportage of in een raadsinformatiebrief uiterlijk in december van het betreffende begrotingsjaar. Uw college heeft € 0,4 miljoen van de onrechtmatigheden als gevolg van lastenoverschrijdingen als acceptabel aanmerkt.
	4. Fraude & integriteit	4. De gemeente heeft een frauderisicoanalyse opgesteld en besteedt adequaat aandacht aan frauderisico’s en integriteit.
	5. Controlewerkzaamheden fraude	5. Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd op frauderisico’s. Deze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor fraude opgeleverd.
Financiën	1. Financiële positie	1. De vermogenspositie van uw gemeente is verbeterd. Het eigen vermogen is in 2025 toegenomen.
	2. Realiteitsgehalte begroting / voorspelbaarheid van het resultaat	2. De werkelijke lasten (exclusief dotaties in reserves) zijn circa 10,5% lager dan de begrote lasten (€ 149,1 miljoen ten opzichte van € 166,6 miljoen begroot). De verschillen zijn toereikend toegelicht in de jaarstukken. Deze afwijking is een indicatie dat uw begroting (mogelijk) te ambitieus is.
	3. Investeringsen	3. De investeringen blijven achter ten opzichte van uw begroting (prognose investeringen van € 26,9 miljoen in 2025 ten opzichte van een realisatie van € 17,8 miljoen). Volgens uw begroting 2026 neemt de Materiële vaste activa de komende jaren toe.
	4. Kengetallen	4. De financiële kengetallen zijn als gevolg van de onderschrijdingen bij de programma’s en de investeringen gunstiger dan begroot. Dit leidt tot een gunstigere solvabiliteit. De netto schuldquote is licht gestegen als gevolg van een stijging in de vaste schulden. Op basis van de signaalwaarden die de VNG hanteert (categorie A = minst risicovol, C = meest risicovol) volgt dat uw solvabiliteitsratio en belastingcapaciteit als B kwalificeren en de overige kengetallen als A kwalificeren.

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

Categorie	Onderwerp	Observatie en/of aanbeveling
Bevindingen	1. Fouterstel WNT	1. In de jaarrekening 2025 is WNT fouterstel toegepast. In het financieel verslag over 2024 is geconstateerd dat er geen WNT-verantwoordingsdocument is opgesteld voor de interim griffier, terwijl dit volgens de WNT wel verplicht was. Deze fout is ontstaan omdat naast de interim plaatsvervangend griffier ook een vaste griffier in dienst was, waardoor men zich niet bewust was van de verplichting tot afzonderlijke WNT-verantwoording voor de interim griffier. Het WNT fouterstel is adequaat toegelicht in de jaarrekening 2025.
	2. Verbeterprogramma ‘Voor elkaar’	2. Naar aanleiding van interim-controle constateren wij dat u structureel verbeteringen doorvoert op basis van uw verbeterprogramma ‘Voor Elkaar!’ om onder meer de bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. U investeert zichtbaar in het verbeteren van bedrijfsvoering, waaronder processen en interne beheersing. Daarbij is het vergroten en borgen van kennis en kwaliteit in de organisatie blijvend van belang.
	3. Continuïteit en vergroten van kennis en kwaliteit	3. Het vergroten en borgen van kennis en kwaliteit in de organisatie blijft van belang. Tevens identificeren wij kwetsbaarheden als gevolg van een krappe bezetting en externe inhuur op kritische processen zoals ten aanzien van gebiedsontwikkeling, financiën en concerncontrol. Dit brengt continuïteitsrisico’s met zich mee. Wij zien dat inmiddels in 2026 stappen zijn gezet om de formatie op peil te brengen.
	4. Versterk Informatievoorziening	4. Informatievoorziening moet worden versterkt om beter te kunnen sturen en verantwoorden. Dit constateren wij in algemene zin en specifiek ten aanzien van de grondexploitatie. U werkt niet met tussentijdse informatievoorziening buiten de jaarrekening (waar een MPG (Meerjarenprogramma Grondexploitaties) een voorbeeld van kan zijn), waarin uw college en raad inzicht wordt gegeven en op basis waarvan keuzes kunnen worden gemaakt ten aanzien van deelprojecten binnen uw grondexploitatiecomplexen. Wel zien wij dat u jaarlijks geïnformeerd wordt via een tweetal bijpraatavonden. Ook zien wij in lijn met vorig jaar dat informatievoorziening met betrekking tot aard en omvang van reserves en besluitvorming ten aanzien van reservemutaties kan worden versterkt.
Overige bevindingen	1. Aanbestedingen	1. De gemeente heeft een 7-tal inkoopopdrachten onterecht niet Europees aanbesteed (€ 650.000), waaronder een 2-tal doorwerkende rechtmatigheidsfouten uit vorig boekjaar (€ 530.000). De nieuwe fouten die zijn geconstateerd in boekjaar 2025 (eerste jaar van overschrijding Europese aanbestedingsdrempel) hebben een oorsprong en contract van vóór boekjaar 2025.
	2. Sociaal domein	2. Wij hebben geen bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van onze controle van de RBL en naar aanleiding van het gebruikmaken van de werkzaamheden door de accountant van GR WIL.
	3. Grondexploitaties	3. Uw deelprojecten vormen één mastergrondexploitatie. De komende jaren komen de, van oorsprong primair Vinex deelprojecten, tot afronding en administratieve afsluiting. In ons rapport van Deloitte Real Estate en accountantsverslag 2024 hebben wij aanbevelingen gedaan voor het afsluiten van dit complex en openen van nieuwe grondexploitatieprojecten. In het boekjaar 2025 is op basis van ons advies een 7-tal deelprojecten afgesloten en zijn geen nieuwe grondexploitaties geopend. De parameters en ramingen van de grondexploitaties zijn deugdelijk onderbouwd. De verwachte plansaldi zijn aannemelijk.
IT-omgeving	1. Algemene IT beheersmaatregelen	1. Wij concluderen dat wij niet kunnen steunen op de algemene IT beheersmaatregelen ten aanzien van uw financiële administratie. Onze detailbevindingen zijn separaat van dit accountantsverslag gedeeld met uw ambtelijke organisatie.
	2. Cyber Security en informatieveiligheid	2. Cyber security en de implementatie van NIS2 is, net als voor andere gemeenten, een belangrijk aandachtspunt.

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen
en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 2.981.960.
- In de jaarrekening 2025 is WNT fouterstel toegepast. In het financieel verslag over 2024 is geconstateerd dat er geen WNT-verantwoordingsdocument is opgesteld voor de interim griffier, terwijl dit volgens de WNT wel verplicht was. Deze fout is ontstaan omdat naast de interim plaatsvervangend griffier ook een vaste griffier in dienst was, waardoor men zich niet bewust was van de verplichting tot afzonderlijke WNT-verantwoording voor de interim griffier. Het WNT fouterstel is adequaat toegelicht in de jaarrekening 2025. Wij hebben naar aanleiding van onze controle van de WNT daarnaast geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens conform het controleprotocol WNT te boven gaan.

Rechtmatigheid

- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 3,0 miljoen (2% van totale lasten) respectievelijk € 150.000.
- De financiële onrechtmatigheden 2025 bedragen in totaal € 15,4 miljoen, waarvan € 14,7 miljoen op het begrotingscriterium en € 0,7 miljoen op het voorwaarden criterium (Europese aanbestedingsafwijkingen). De begrotingsonrechtmatigheden bestaan voor € 0,9 miljoen uit lasten- en kredietoverschrijdingen en voor € 13,9 miljoen uit begrotingsafwijkingen (overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten) die niet tijdig zijn opgenomen in een bestuursrapportage of in een raadsinformatiebrief uiterlijk in december van het betreffende begrotingsjaar. Uw college heeft € 0,4 miljoen van de onrechtmatigheden als gevolg van lastenoverschrijdingen als acceptabel aanmerkt.
- Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.
- In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de bevindingen groter dan de rapporteringstolerantie (€ 150.000) toegelicht door het college.
- Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen. In [Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2025](#) is de voorgeschreven tabel met fouten en onzekerheden opgenomen.

Financiële positie

- De reservepositie ultimo 2025 is toegenomen ten opzichte van 2024.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2025 bedraagt € 12,9 miljoen (2024: € 9,1 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is hoger dan de door de gemeente Houten onderkende en aanwezige risico's van € 1,2 miljoen (2024: € 2,0 miljoen). Het weerstandsvermogen is op basis hiervan toereikend om de risico's op te kunnen vangen. De weerstandsratio toont een stijging ten opzichte van 2024, welke is ontstaan door de actualisatie van de risico's, maar voornamelijk door actualisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit (wordt berekend exclusief het resultaat over 2025).
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en realisatie, en kent dit jaar een voordelig rekeningresultaat 2025 ad € 11,8 miljoen (2024: voordelig € 4,2 miljoen). Wij verwijzen naar de 'Toelichting op staat van baten en lasten per programma' in de jaarrekening voor een nadere toelichting bij de verschillen tussen begroting en realisatie.

Realiteitsgehalte begroting

- De afgelopen jaren is sprake van fors positieve resultaten ten opzichte van de begroting. Daarnaast is een sterke aangroei van het vermogen over de afgelopen jaren zichtbaar. Ons advies is om aandacht te hebben voor de balans tussen ambitie en capaciteit. U erkent dat budgetten, capaciteit en taken in samenhang moeten worden overwogen om een realistische begroting te krijgen. Daarnaast is sprake van incidentele voordelen.
- U heeft in de jaarrekening de structurele oorzaken van het rekeningsaldo 2025 geduid en gekeken hoe het realiteitsgehalte en de voorspellende waarde van de begroting en de tussentijdse informatievoorziening verder kunnen worden verbeterd.

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Interne beheersing

- Onze belangrijkste bevindingen ten aanzien van de interne beheersing zijn met u (gemeenteraad) gedeeld en zijn besproken in de ARC van 11 december 2025 aan de hand van onze managementletter 2025. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole.
- Naar aanleiding van interim-controle constateren wij dat u structureel verbeteringen doorvoert op basis van uw verbeterprogramma 'Voor Elkaar!' om onder meer de bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. U investeert zichtbaar in het verbeteren van bedrijfsvoering, waaronder processen en interne beheersing. Daarbij is het vergroten en borgen van kennis en kwaliteit in de organisatie blijvend van belang. Uit de IB rapportage van Concerncontrol volgt dat Verder is aandacht nodig is voor het meer en beter positioneren van de 2e lijn als ondersteuning van de 1e lijn. Dit ziet op het verbeteren van de interne controles in de primaire processen, maar ook op ondersteuning van proceseigenaren met risicomanagement, informatieveiligheid, juridische control en dashboards voor (financiële en personele) sturingsinformatie. De doorlooptijd is een punt van aandacht. De aanbevelingen hebben betrekking op de inrichting van processen of zijn afhankelijk van de inrichting van (financiële) systemen. Verandering of aanpassing hiervan vraagt tijd en geduld, maar uiteindelijk wordt wel een oplossing verwacht. Een oplossing kan ook zijn dat we bepaalde bevindingen accepteren, of bereid zijn dit risico gemotiveerd te accepteren. Wij onderkennen dat dit voor de continuïteit van uw bedrijfsvoering een blijvend belangrijk en urgent aandachtspunt betreft. Uw 3^e lijn (Concerncontrol) neemt nu een cruciale rol in. Wij constateren dat relevante interne beheersmaatregelen veelal achteraf door Concerncontrol worden uitgevoerd in plaats van door de verantwoordelijken in de 1^e en 2^e lijn.

Sociaal domein

- De verantwoorde bestedingen vanuit de zorgaanbieders zijn getrouw verantwoord in de jaarrekening. U heeft de uitvoering van jeugdhulp en Wmo belegd bij de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL).
- In 2025 zetten de landelijke kostenstijgingen in het zorgdomein (Wmo en Jeugd) door. Waar deze eerdere jaren vooral door volume groei veroorzaakt werden, is nu vooral de toegenomen zorgzwaarte in de jeugdzorg bepalend: meer jeugdigen hebben intensievere, langere en duurdere trajecten, wat leidt tot hogere structurele lasten voor Houten.
- Wij hebben auditinstructies verstrekt aan de accountant van GR WIL (uitvoeringsorganisatie sociale uitkeringen/Participatiewet) en maken gebruik van de werkzaamheden van de accountant.

Grondexploitatie

- Voor de grondexploitaties hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere de realisatie en de geactualiseerde schattingen ultimo 2025 versus de schattingen in de jaarrekening 2024 geanalyseerd ('backtesting'). Wij hebben bij onze controle 2024 onze specialisten van Deloitte Real Estate ingezet en hebben de uitkomsten hiervan kunnen gebruiken bij onze controle 2025. In boekjaar 2025 heeft uw gemeente naar aanleiding van ons advies een 7-tal deelprojecten afgesloten.

De belangrijke thema's hebben wij verder uitgewerkt in het onderdeel ["Voorraad onderhanden werk \(grondexploitatie\)"](#).

Kwaliteit verslaggeving

- Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2025 voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben bij onze werkzaamheden de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – naast de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en begrip van de gebruikers van de jaarstukken vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses.
- Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces om tot schattingen te komen, zoals bij de grondexploitatie en de voorzieningen. Bij processen waarbij wij dat nodig achtten, hebben wij specialisten betrokken. Bij onze controle van de post Voorraden onderhanden werk (grondexploitatie) hebben wij gebruik gemaakt van de inzet van specialisten uit voorgaande jaren, voor zover conclusies relevant zijn voor onze controle van huidig boekjaar. Daarnaast hebben wij specialisten ingezet op de controle van de WNT-verantwoording bij wisselingen in topfunctionarissen.

Welke positieve punten zien wij? Wij hebben de volgende positieve punten opgemerkt:

- De coördinatie van de jaarrekeningcontrole en aan te leveren documentatie is zichtbaar verbeterd ten opzichte van afgelopen jaar. De dynamiek van de afgelopen jaren, met wisselingen van bestuurders, directie en andere medewerkers, onderzoek naar ambtelijk-bestuurlijke samenwerking en plannen om de basis op orde te krijgen hebben een weerslag op de kennis en kwaliteit van het verantwoordingsproces. Ondanks dat ook uw college constateert dat nog niet binnen alle processen op een consistente manier gewerkt wordt en de basis nog niet op orde is, zien wij dat uw organisatie zich kenmerkt als lerende organisatie, die streeft naar verbetering.
- De onderlinge communicatie is open en transparant over zowel onderwerpen die kwalitatief op orde zijn als de onderwerpen met aandachtspunten. Wij stemmen vraagstukken tijdig met elkaar af, zoals ten aanzien van de grondexploitatie, rechtmatigheidsverantwoording en overige aandachtspunten voor de verantwoording.
- U besteedt op een goede manier aandacht aan het thema fraude op basis van uw frauderisicoanalyse.

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Welke aandachtspunten zien wij?

Daarnaast onderkennen wij de volgende belangrijke aandachtspunten:

- Continuïteit van kennis en kwaliteit in de organisatie is een belangrijk aandachtspunt. Er is sprake van een groot verloop in het personeelsbestand. Uw organisatie vangt dit deels op met tijdelijke, externe inhuur. Daarnaast merken wij op dat kwetsbaarheden ontstaan doordat werkzaamheden ten aanzien van bijvoorbeeld het ruimtelijk/fysieke domein en het sociaal domein bij een beperkt aantal medewerkers is belegd.
- Houten kent een specifieke werkwijze waarop de grondexploitatie wordt verantwoord, waarbij alle deelprojecten (van oudsher primair Vinex projecten, vanuit de jaren 90), binnen één mastergrondexploitatie (administratief) worden beschouwd, verwerkt en verantwoord. Daarbij is met uitzondering van de verantwoording in de jaarrekening geen sprake van (tussentijdse) informatievoorziening middels uw bestuursrapportages of in de vorm van bijvoorbeeld MPG (Meerjarenprogramma Grondexploitaties) bij de jaarrekening. Tevens constateren wij dat inhoudelijke informatie en kennis primair is belegd bij uw planeconoom/controller RO-VTH. Dit brengt grote kwetsbaarheden met zich mee voor (de continuïteit van) sturing, beheersing en verantwoording van de grondexploitatie.
- Kennis en kwaliteit in de 1^e lijn moet borgen dat binnen uw administratieve organisatie en interne beheersing op een consistente en kwalitatieve wijze wordt gewerkt om administratie en interne controle te versterken. Wij hebben in onze managementletter aanbevelingen gedaan om uw 2^e lijn zo te positioneren zodat deze een interveniërende rol t.a.v. de 1^e lijn kan innemen. Wij merken een verbetering in de coördinatie van de jaarrekeningcontrole vanuit uw organisatie, wel constateren wij nog dat de (consistentie van) kwaliteit van aangeleverde controle-informatie verder verbeterd kan worden.
- U heeft de nota reserves en voorzieningen (2020) geactualiseerd en deze wordt in juli 2026 behandeld door de gemeenteraad. Dit is een belangrijke stap in het concretiseren van reserves en besluitvorming bij dotaties en onttrekkingen. Bij onze controle hebben wij een fout meegewogen als gevolg van reservemutaties die niet dan wel onvoldoende zijn onderbouwd middels een raadsbesluit. In de rechtmatigheidsverantwoording refereert het college aan deze fout die wij meewegen als getrouwheidsfout. De informatievoorziening ten aanzien van specifiek besluitvorming ten aanzien van het fysieke/ruimtelijk domein kan worden verbeterd. Dit hangt samen met informatievoorziening ten aanzien van de grondexploitaties zoals hiervoor beschreven.
- Verantwoording en controle van de SiSa-bijlage. Tijdens onze controle bij u op locatie waren diverse SiSa-regelingen niet tijdig ter controle onderbouwd en aangeleverd.

IT-omgeving

- Wij hebben geen significante tekortkomingen gesignaleerd in de automatiseringsomgeving.
- Net als in voorgaande jaren hanteren wij tijdens onze controle op voorhand een aanpak waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. Wij hebben gedurende onze controle vastgesteld dat tekortkomingen bestaan ten aanzien van de algemene IT beheersmaatregelen. Wij hebben geen significante tekortkomingen geïdentificeerd. Onze detailbevindingen hebben wij afzonderlijk gedeeld met uw ambtelijke organisatie, zodat deze kunnen worden opgepakt.
- Op korte termijn is de nieuwe cyberbeveiligingswet (Europese NIS2 richtlijn implementatie) van kracht. Uw college heeft dit onderwerp heel nadrukkelijk op de agenda staan om op korte termijn te kunnen voldoen aan de cyberbeveiligingswet. Wij benadrukken dat het cruciaal is dat de urgentie binnen de gehele organisatie wordt erkend om passende en effectieve maatregelen te nemen.

Frauderisicoanalyse

Uw frauderisicoanalyse is vertaald naar concrete beheersmaatregelen die opgenomen zijn in het jaarlijkse VIC plan. Door middel van het uitvoeren van lijncontroles en steekproeven wordt getoetst of een frauderisicofactor zich heeft voorgedaan. Uw personeelshandboek geeft handvatten voor het doen van een (integriteits-)melding. U heeft vanaf boekjaar 2025 de registratie en afhandeling van integriteitsmeldingen belegd bij een externe partij. Wij constateren dat hiermee het aantal formeel geregistreerde meldingen is toegenomen en dat alle meldingen zijn afgesloten in 2025. Op basis van onze gesprekken over de dossierregistratie en afsluiting van de meldingen concluderen wij dat geen sprake is van integriteitsmeldingen die van impact zijn op de jaarrekening en/of onze controle. Onze conclusie is dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesaties en dat zij hierover tijdig met ons in contact treedt.

Uw college geeft aan dat een nota hoe te handelen bij mogelijke onregelmatigheden in concept is opgesteld. Deze nota verschaft informatie over hoe er uitvoering gegeven wordt aan het beheersen van fraude, het bevorderen van integriteit en het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze nota zal naar verwachting medio 2026 worden vastgesteld.

Overig

- Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke (niet)-gecorrigeerde bevindingen, onzekerheden en tekortkomingen in de toelichtingen wij hebben geconstateerd.
- In bijlage C is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.

Bevindingen jaarrekening

De financiële positie van de gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is toegenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2025 bedraagt € 8,4 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 3,4 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2025 circa € 11,8 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2025 circa 40% van het balanstotaal (ultimo 2024: 38% van het balanstotaal) en is daarmee verbeterd ten opzichte van 2024.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2025	2024	2023	2022
Eigen vermogen per 1 januari	65,9	57,2	54,9	48,9
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 3,4	4,5	-/- 0,8	-/- 1,6
Gerealiseerd resultaat	11,8	4,2	3,1	7,6
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	8,4	8,7	2,3	6,0
Eigen vermogen per 31 december	74,3	65,9	57,2	54,9

Exploitatieresultaat (x € 1 miljoen)	
Totale baten	157,5
Totale lasten	-/- 149,1
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	8,4
Af: stortingen in reserves	-/- 10,1
Bij: onttrekkingen aan reserves	13,5
Saldo mutaties reserves	3,4
Gerealiseerd resultaat	11,8

De financiële positie van de gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2025 laat een voordelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 8,4 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 7,0 miljoen (begroting na wijziging).

De jaarrekening 2025 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 11,8 miljoen.

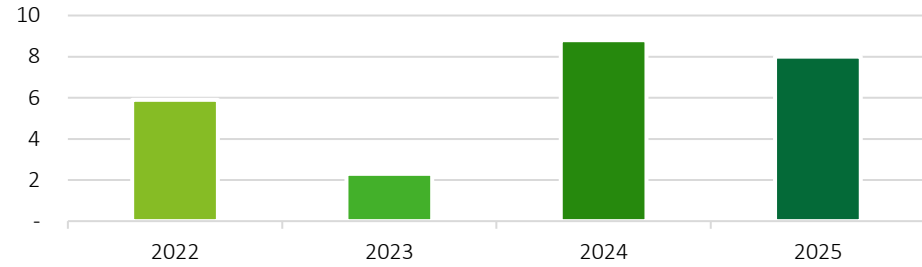
In de programmaverantwoording geeft het college per programma- en op deelprogrammaniveau een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college een overzicht opgenomen van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau (conform financiële verordening). Daarbij heeft het college onderscheid gemaakt tussen overschrijdingen die zij aanmerkt als acceptabel en niet acceptabel. Tevens zijn onrechtmatigheden opgenomen in verband met begrotingsafwijkingen (overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten) die niet tijdig zijn opgenomen in een bestuursrapportage of in een raadsinformatiebrief uiterlijk in december van het betreffende begrotingsjaar. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een nadere toelichting op de niet acceptabele begrotingsafwijkingen boven de vastgestelde rapportagegrens van € 150.000.

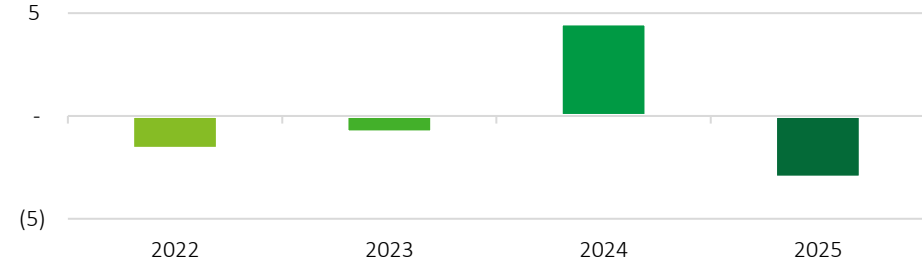
Totaalsaldo van baten en lasten (in € 1 miljoen)

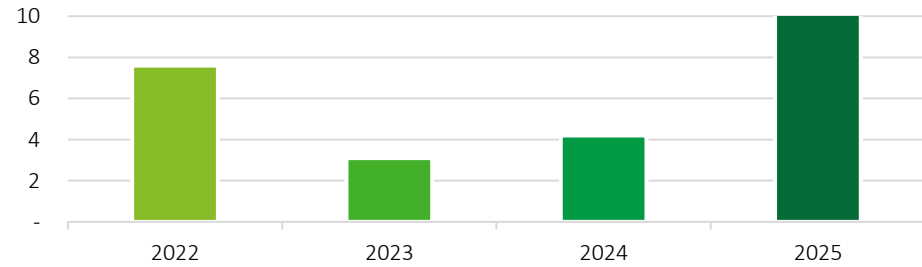
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten (x € 1 miljoen)

Saldo mutaties in reserves (x € 1 miljoen)

Gerealiseerd resultaat (x € 1 miljoen)

De financiële positie van de gemeente

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatiequote

De grondexploitatiequote geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten van de gemeente. In de regel geldt: hoe hoger de grondexploitatiequote, hoe groter het risico dat de gemeente loopt.

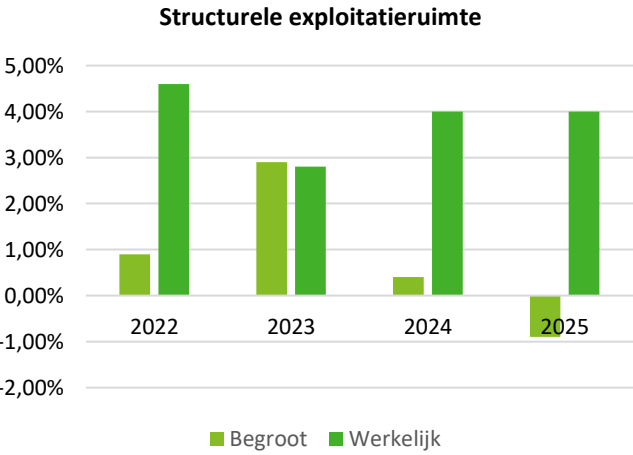
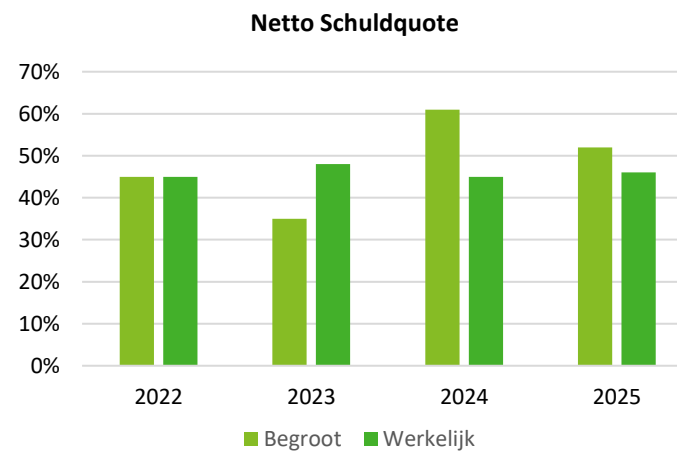
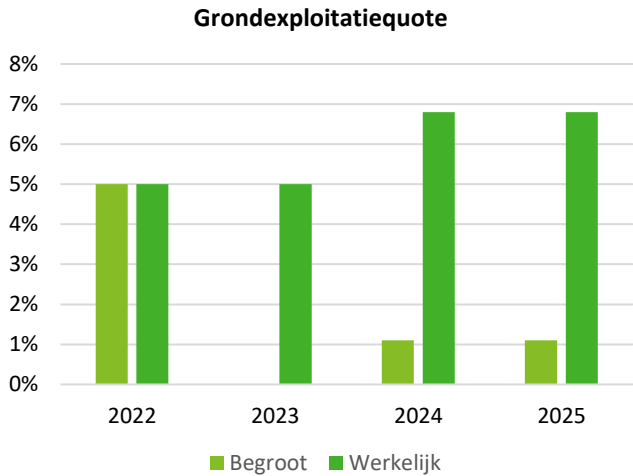
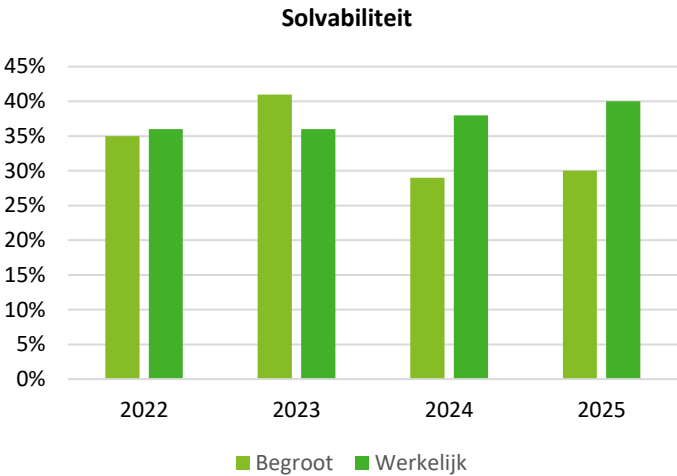
Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

Kengetallen voor gemeente Houten (begroot en werkelijk over de periode 2022-2025)

De financiële positie van de gemeente

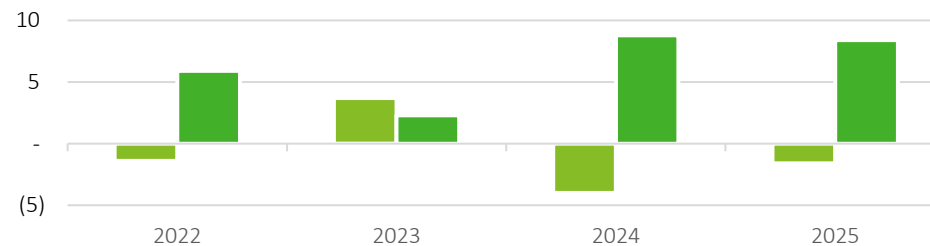
Voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2025 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 11,8 miljoen. Ten opzichte van de primitieve begroting bestaan (relatief) grote verschillen aan zowel de lasten- als batenkant. Het voordeel ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 11,4 miljoen. U heeft eind 2025 opnieuw te maken met veelal incidentele voordelen. In de raadsinformatiebrief "financiële afwijkingen begroting 2025" d.d. 19 december 2025 heeft uw college voor een bedrag van bijna € 8 miljoen aan afwijkingen gemeld. Daarmee werd een indicatief voordelig resultaat verwacht van € 8,4 miljoen. Voornaamste redenen van afwijking zijn autonome ontwikkelingen van bijvoorbeeld het gemeentefonds en uitkering in het kader van de BUIG.

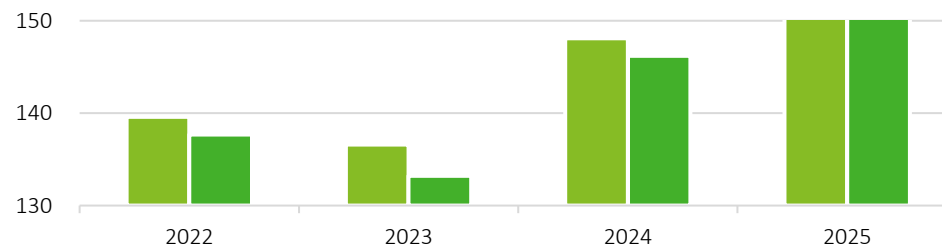
Er bestaat een spanning tussen de ambities die in de begroting zijn opgenomen en de uitvoeringscapaciteit van de organisatie. De begroting weerspiegelt primair de politiek-bestuurlijke wensen van de raad. Tegelijkertijd is van belang dat de begroting wordt gebaseerd op een realistische inschatting van de beschikbare middelen, personele capaciteit en uitvoeringsmogelijkheden. Hierdoor ontstaat het risico dat doelstellingen structureel niet worden gerealiseerd.

Uw organisatie is zich bewust van deze problematiek. In dit licht adviseren wij u te blijven analyseren waar dit door komt en eventueel maatregelen te nemen om de voorspellende waarde van de begroting van zowel de investeringen als de baten en lasten en de uitvoeringskracht ervan dichterbij elkaar te brengen.

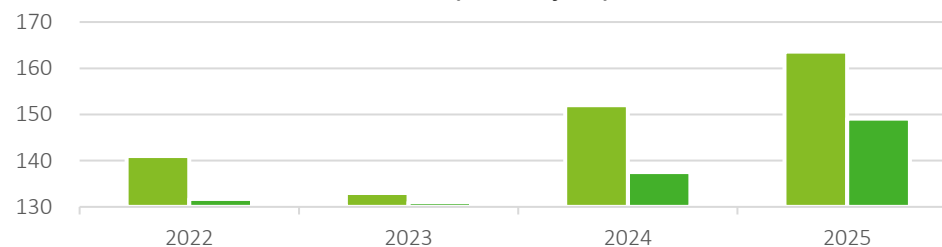
Saldo baten en lasten | primitieve begroting vs realisatie
(x € 1 miljoen)

Baten | primitieve begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Lasten | primitieve begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

De financiële positie van de gemeente

Het weerstandsvermogen is afgenomen in vergelijking met vorig boekjaar

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beiden zijn gemuteerd in 2025; de ratio weerstandsvermogen ligt hoger dan vorig boekjaar. Dit wordt met name veroorzaakt door de stijging van de weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 12,9 miljoen (2024: € 9,1 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is daarmee gestegen in vergelijking met vorig boekjaar en de benodigde weerstandscapaciteit is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

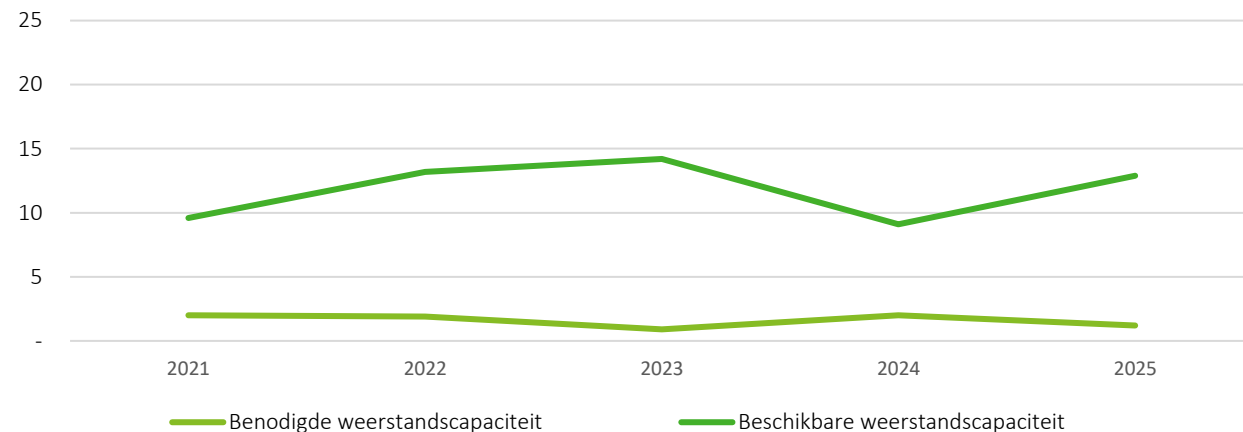
Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op de risico's.

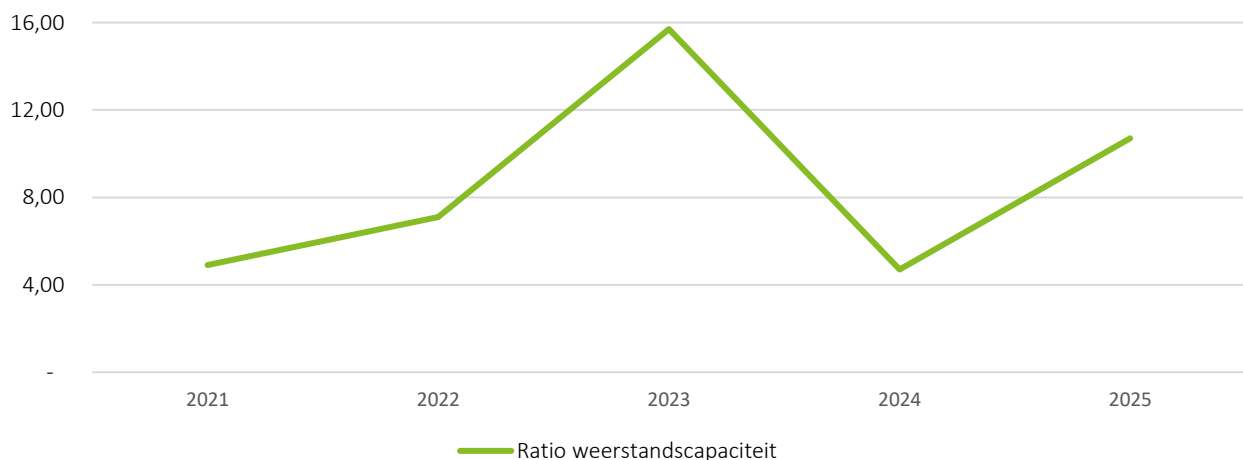
Uw gemeente heeft op basis van deze risico inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 1,2 miljoen (2024: € 2,0 miljoen). Ten opzichte van 2024 is hiermee sprake van een daling van ingeschatte risico's.

Uw weerstandscapaciteit van € 12,9 miljoen is toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 1,2 miljoen. Dit heeft het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Weerstandscapaciteit
(x € 1 miljoen)

Ratio weerstandscapaciteit

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 nemen gemeenten de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Aan de hand hiervan legt het college verantwoording af over het rechtmatig handelen (o.b.v. het normenkader) in het boekjaar. Een uitgebreidere toelichting op de onrechtmatigheden en de vervolgacties om deze op te lossen/te voorkomen, is opgenomen in de paragraaf 'Bedrijfsvoering' van uw jaarverslag.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De gemeenteraad heeft de verantwoordings- en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens heeft het college gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het college waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het college in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijken onrechtmatigheden die de verantwoordingsgrens te boven gaan.

Normenkader

Het college heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Dit normenkader is door de gemeenteraad vastgesteld in haar vergadering d.d. 30 september 2025. Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het college om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf 'Bedrijfsvoering'.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het college de financiële verordening ('Verordening financieel beleid, beheer en organisatie') heeft geactualiseerd. Deze is door de gemeenteraad vastgesteld in haar vergadering d.d. 9 december 2025. In de financiële verordening zijn specifieke richtlijnen opgenomen over de wijze en diepgang van rapporteren over rechtmatigheid en de wijze waarop het college om dient te gaan met begrotingsafwijkingen. Deze komen hierna nader aan bod.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt hiervoor is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld op programmaniveau. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

In de financiële verordening, zoals in de raad van 9 december 2025 vastgesteld, zijn specifieke richtlijnen opgenomen over de wijze en diepgang van rapporteren over rechtmatigheid en de wijze waarop het college om dient te gaan met begrotingsafwijkingen. In uw financiële verordening is opgenomen dat begrotingsafwijkingen (overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten) die niet tijdig zijn opgenomen in een bestuursrapportage of in een raadsinformatiebrief uiterlijk in december van het betreffende begrotingsjaar onrechtmatig zijn. De gemeenteraad en het college hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel, wat betekent dat het college deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering).

Uw college heeft afwijkingen ten opzichte van de begroting op een gedetailleerder niveau uitgevoerd dan op programmaniveau. De reden hiervoor is dat op tijdigheid voor batenafwijkingen of lastenonderschrijdingen is vastgesteld welke afwijkingen tijdig zijn gemeld. Dit is adequaat toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording en herkennen wij vanuit onze gesprekken in de ARC.

Wij hebben vastgesteld dat het college specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium, zijnde controle op tijdigheid van begrotingswijzigingen, overschrijdingen van lasten op programmaniveau en kredietoverschrijdingen. Hieruit blijkt het volgende:

Afwijkingen begrotingscriterium

€ 13,9 miljoen, overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

€ 0,5 miljoen, overschrijding van lasten waarvan uw college op basis van uw financiële verordening € 0,4 miljoen als acceptabel aanmerkt.

€ 0,4, kredietoverschrijdingen.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Gemeenten stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen gemeentelijke kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole. De voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden evenmin opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld bijstandsverlening, maatschappelijke ondersteuning, inkomensoverdrachten en het opleggen van belastingen dat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het onderwerp ‘aanbestedingen’ dat niet onder het getrouwheidsoordeel van de accountant valt, hebben wij onderstaand nader toegelicht inclusief de wijze waarop het college dit onderwerp in haar werkzaamheden heeft betrokken.

Afwijkingen voorwaardencriterium

€ 650.000, Europese aanbestedingsafwijkingen.

Aanbestedingen

Uw gemeente voert in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en specifiek de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide ‘spendanalyse’ uit.

Voor de jaarrekeningcontrole is door uw Team Concerncontrol een spendanalyse voorbereid, waarbij de organisatie op basis van de onderliggende contracten, in voorgaande jaren uitgevoerde controles en bij inkoopadviseurs ingewonnen adviezen is getoetst of over 2025 de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn nageleefd.

Op basis van de door u uitgevoerde controlewerkzaamheden – waarvan wij de getrouwheid van de getrokken conclusies vaststellen – concluderen wij dat op basis van uw interne controle over 2025 sprake is van een aantal afwijkingen van de aanbestedingsrichtlijnen voor een totaalbedrag van € 650.000 (2024: € 383.000). Deze contracten zijn onterecht niet Europees aanbesteed. De totale omvang van de fout ligt hiermee hoger dan vorig jaar. Wij constateren dat de contracten een oorsprong hebben in de periode voorafgaand boekjaar 2025 en dat in boekjaar 2025 is geconstateerd dat de Europese aanbestedingsdrempel is overschreden (bij de nieuw geconstateerde Europese aanbestedingsafwijkingen in boekjaar 2025).

Uit uw jaarrapportage interne beheersing van Concerncontrol blijkt het volgende: in 2025 zijn zeven dossiers (deels) als onrechtmatig aangemerkt aangezien deze niet Europees zijn aanbesteed en de bestedingen de drempel voor Europese aanbesteding overschrijden. Een tweetal dossiers waren ook in 2024 onrechtmatig. Dit betreft de levering van ICT diensten. Voor een deel van deze ICT diensten worden dit jaar voorbereidingen getroffen voor een nieuwe aanbesteding. De overige onrechtmatigheden zijn in 2025 ontstaan en betreft inhuur en leveringen. Wij komen voor ons getrouwheidsoordeel tot dezelfde conclusie.

Tevens onderschrijven wij de aanbevelingen die uw team Concerncontrol doet: het voornaamste aandachtspunt ziet met name toe op het (juist) vastleggen van verplichtingen, zorgdragen voor eigenaarschap van contractbeheer, waaronder het bijhouden en tijdig archiveren van alle overeenkomsten/opdrachten en vervolgens het koppelen van de uitgaven hieraan. Tenslotte moet ook de informatievoorziening worden verbeterd door het inrichten van een geautomatiseerde rapportage voor de crediteuren- en spendanalyse. Hiermee is uw gemeente beter in staat om in te schatten welke aanbestedingen worden verwacht en hoe en wanneer deze in de makt gezet kunnen worden.

De eerder door Concerncontrol gerapporteerde aandacht voor de spelregels en dossiervorming van inkopen en aanbestedingen, het inrichten van contractmanagement en de inrichting van een geautomatiseerde rapportage (informatievoorziening) voor de spendanalyse blijven van kracht.

Wij dringen aan om de noodzakelijke acties te nemen om doorwerking van onrechtmatigheden in de toekomstige jaren te voorkomen.

Om de rechtmatige naleving van aanbestedingsregels voor de inhuur van derden beter te borgen investeert u in een centraal contractregister en maakt u gebruik van een Dynamisch AankoopSysteem, namelijk Flextender. Daarnaast geeft u aan dat in de praktijk consequenter verplichtingen worden vastgelegd met de daarbij behorende overeenkomsten/opdrachten in de financiële applicatie en het contractensysteem BINK. Wij erkennen dat de rechtmatige naleving van de aanbestedingsregels hoog op uw agenda staat.

Zo heeft u de afgelopen jaren acties ingezet om te komen tot een betere interne beheersing, zoals:

- Het blijvend uitdragen van de spelregels (inkoopbeleid), waaronder het compleet documenteren van de relevante (verplichte) aanbestedingsdocumenten (o.a. een onderbouwde raming van de opdracht) en het (meer dan nu) betrekken van de inkoopadviseurs bij aanbestedingen.
- Het inrichten van het ‘contractmanagement’ op basis van een professionele centraal beheerde contractadministratie.
- Het inrichten van een geautomatiseerde rapportage (informatievoorziening) als basis voor de analyse van de spendanalyse.

De acties zijn nog niet volledig geïmplementeerd en worden nog niet structureel nageleefd door de teams. Daarmee blijven deze een punt van aandacht. Voor uw rechtmatigheidsverantwoording blijft uw repressieve controle door middel van steekproeven, die worden uitgevoerd middels VIC, een belangrijke beheersmaatregel. Daarbij wordt jaarlijks nagegaan of een opdracht niet via een verkeerde procedure ‘in de markt’ is gezet. Dit gebeurt aan de hand van een spendanalyse.

Inkopen en aanbestedingen, met name binnen de publieke sector, zijn inherent gevoelig voor risico’s op fraude en corruptie. Voor inkopen waarbij indicaties bestaan dat deze zijn overeengekomen in strijd met de van toepassing zijnde interne procedures en (Europese aanbestedings)richtlijnen, onderkennen wij het risico dat sprake is van zelfverrijking, onrechtmatige bevoordeling van derden, het overbetalen voor goederen of diensten, of betaling voor niet-geleverde prestaties. Dit risico vereist specifieke aandacht tijdens onze controle vanwege de potentiële impact op de getrouwheid van de financiële overzichten. Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen indicaties voor een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten als gevolg van fraude of corruptie met betrekking tot inkopen en aanbestedingen. Op basis van onze eigen (gegevensgerichte) controlewerkzaamheden hebben wij geen andere afwijkingen geconstateerd.

Sociaal domein

Actualiteiten binnen zorgdomein

Binnen het zorgdomein (Wmo en Jeugd) zet de landelijke kostenstijging zich in 2025 onverminderd door. Waar de toename in eerdere jaren vooral werd gedreven door volumegroei, zien wij in 2025 dat met name de zorgzwaarte in de jeugdzorg is toegenomen: meer jeugdigen hebben een intensiever en daarmee duurder zorgtraject nodig, met veelal langere duur en hogere gemiddelde kosten per cliënt. Deze ontwikkeling doet zich ook in Houten voor en vertaalt zich in hogere structurele lasten binnen het sociaal domein. De uitvoering en monitoring hiervan heeft u belegd bij de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL).

Een complicerende factor bij het inschatten van de toekomstige zorgkosten is de tariefontwikkeling bij zorgaanbieders. Aanbieders worden geconfronteerd met stijgende loonkosten en oplopende huisvestingslasten, waardoor financiële posities onder druk komen te staan en tariefaanpassingen te verwachten zijn. Tegelijkertijd is er aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt: capaciteitsbeperkingen en personeelstekorten beperken het vermogen van aanbieders om aan de vraag te voldoen. Daardoor wordt de feitelijke besteding niet langer uitsluitend bepaald door de zorgvraag, maar in toenemende mate ook door het leverbare aanbod. Het gevolg is een spanningsveld waarin beschikbare middelen niet altijd direct kunnen worden omgezet in de gewenste zorgverlening. Dit speelt zowel in de Wmo als in de jeugdzorg en is een breed maatschappelijk vraagstuk waar gemeenten slechts beperkt op kunnen sturen.

Dit onderstreept het belang van strategische keuzes die verder reiken dan kostenbeheersing alleen: blijven investeren in preventie en de sociale basis, de toegang vereenvoudigen en gegevensgestuurd werken aan doorlooptijdreductie.

Wij geven u deze adviespunten mee voor u en uw uitvoeringsorganisatie RBL, waarvan de gemeente Houten gastheergemeente betreft.

Accountantscontrole RBL en GR WIL

Op basis van onze controle van de RBL is voor de gemeente Houten geen fout of onzekerheid geconstateerd die boven de rapporteringsgrens ligt.

Wij hebben auditinstructies verstrekt aan de accountant van GR WIL (uitvoeringsorganisatie sociale uitkeringen/Participatiewet) en maken gebruik van de werkzaamheden van de accountant. Hieruit hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd die van impact zijn op onze controle van de jaarrekening van de gemeente Houten.

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De voorraad onderhanden werk

De balanspost met de belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). Deze balanspost is niet alleen vanwege het saldo ultimo 2025 ad € 10,9 miljoen (2024: € 9,9 miljoen) relevant voor de accountantscontrole, maar ook vanwege de schattingen die een rol spelen bij het ramen van de in 2025 e.v. nog te realiseren lasten ad € 21,9 miljoen en baten ad € 34,0 miljoen. Deze nog te realiseren baten en lasten vormen samen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, oftewel het verwachte resultaat bij het afsluiten van de projecten. Dit leidt tot een voorziening indien het college verwacht dat het project verlieslatend is, en tot (tussentijdse) winstneming bij een verwachte winst. Voor de waardering van de grondexploitaties dient de gemeente per individueel project te bepalen of zij de boekwaarde plus de in de toekomst nog te realiseren kosten en opbrengsten, naar beste schatting, kan terugverdienen.

De gemeente Houten heeft al haar grondexploitaties als deelexploitaties ondergebracht in één mastergrondexploitatie. Het resultaat van deze geconsolideerde mastergrondexploitatie bepaalt of er al dan niet een voorziening getroffen dient te worden. Deze systematiek is eerder (bijvoorbeeld gedurende de jaarrekeningcontrole 2019 toen Deloitte Real Estate voor het laatst betrokken was) besproken met en goedgekeurd door de accountant met het oog op stedenbouwkundige samenhang en bestuurlijke besluitvorming.

Het valt op dat de verschillende deelexploitaties uiteenlopende ontwikkelingen betreffen (onder andere woningbouwontwikkelingen, bedrijventerreinontwikkeling, realiseren van ecologische zones, samenwerkingsafspraken, realisatie van maatschappelijke vastgoed en opdrachten bovenwijken en bovenstedelijk).

Daarnaast constateren wij dat de informatievoorziening ten aanzien van de verschillende deelexploitaties (te) beperkt is. De deelexploitaties eindigen conform de door de gemeente aangeleverde planning in 2026 en 2027. Wij hebben uw gemeente vorig boekjaar geadviseerd om in 2025 waar mogelijk, in overleg met ons auditteam en Deloitte Real Estate, deelprojecten te herstructureren dan wel af te sluiten. Op basis hiervan heeft u in boekjaar 2025 een 7-tal deelprojecten afgesloten.

Wij hebben vastgesteld dat u daarnaast op consistente wijze en conform besluitvorming uit het verleden (van oorsprong Vinex) de mastergrondexploitatie heeft verantwoord in de jaarrekening 2025. Deze mastergrondexploitatie komt de komende jaren volledig tot een afronding, waarna u een saldo hieruit inbrengt in de nieuwe (nog te openen) grondexploitatie. Tevens zal de gemeente een strategie dienen op te stellen hoe om te gaan met het actief faciliteren van ontwikkelingen van derden.

Ten slotte raden wij de gemeente aan om in het kader van het verbeteren van de informatievoorziening te werken met een gestandaardiseerd rekenmodel (bijvoorbeeld GREX-Manager of TotalLink). Dit zorgt voor het verbeteren van de kwaliteit van de grondexploitaties, navolgbaarheid van gedane zaken in het verleden en meer inzicht in uitgangspunten van de geprognosticeerde kosten en geprognosticeerde opbrengsten. Dit gezien in de huidige situatie de informatievoorziening (te) afhankelijk is van (een) enkel(e) medewerker(s).

Het controleproces inzake de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot 5 P's:

- Planning: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- Programmering: in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?

- Prijs: de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen in een grote vraag naar woningen en grond, waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo in positieve zin ontwikkelt. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- Plankosten: door de toenemende vraag naar woningen, en dus naar bouwcapaciteit, is sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij horende prijsontwikkelingen?
- Parameters: zijn de parameters voor kosten- en opbrengstenstijgingen opportuun, beredeneerd vanuit de huidige situatie en de best mogelijke inschatting van de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en de plankosten?

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw paragraaf 'Grondbeleid'.

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Analyse grondexploitaties

Tijdens onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen bij het actualiseren van de grondexploitaties – vooral de uitgangspunten voor planning (fasering), programmering en prijsbeleid, maar ook de parameters voor de kosten- en opbrengstenstijgingen en de gehanteerde rekenrente (rente-omslagmethode), hebben wij de volgende vragen in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, of deze onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen; met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en met de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door het college voor de jaarrekening 2025 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) en waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld. Daarmee is tevens beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening noodzakelijk is.

Tussentijdse winstneming

In juli 2019 heeft de commissie BBV de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat gemeenten voor tussentijdse winstneming de 'Percentage Of Completion'-methode (POC-methode) moeten toepassen. Hierbij geldt dat gemeenten, indien aan een aantal voorwaarden is voldaan, tussentijds winst moeten nemen.

Voor het toepassen van de POC-methode is het van belang dat uw gemeente het resultaat betrouwbaar kan schatten. Ook moet er sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van de POC-methode heeft uw gemeente in het boekjaar 2025 de winstneming voor € 0,3 miljoen bijgesteld op de mastergrondexploitatie.

Belangrijkste bevindingen inzake waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering van de bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele deelprojecten binnen uw mastergrondexploitatie en van de hierdoor bestaande kans op een materiële fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat, en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier bijvoorbeeld al contracten of overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen spelen bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol.

Zo zorgt binnenstedelijke herstructurering normaliter voor een grotere complexiteit, aangezien de gemeente de bestaande ruimte herontwikkelt. Dit type projecten is hierdoor (financieel gezien) gevoeliger voor risico's dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van de projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel, doordat het schatten van de kosten en opbrengsten van de projecten subjectiever is naarmate de doorlooptijd toeneemt.

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij bij onze controle van boekjaar 2024 Deloitte Real Estate ingezet bij onze controle van de deelprojecten Hofstad 4b, Loerik 6, Sport en Werklandschap Meerpaal en Oude Dorp De Grund. Deloitte Real Estate heeft daarbij werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van programma en fasering (Programmering en Planning), Prijs, Civiele kosten en Plankosten. Gelet op de beperkte wijzigingen in genoemde deelprojecten hebben wij voor onze controle 2025 gebruik kunnen maken van het rapport van Real Estate.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties en dus in de jaarrekening 2025 zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de grondexploitaties vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten.
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de in de mastergrondexploitatie gehanteerde uitgangspunten.
- Een niet onaannemelijk niveau heeft bepaald van de nog te maken plan- en civiele kosten.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties en dus in de jaarrekening 2025 zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt.

Verder merken wij volledigheidshalve op dat wij voor de waardering van de grondexploitatie per 31 december 2025 de per die datum vastgestelde projectkaders en genomen besluiten betrokken hebben bij de controle van de waardering. Er is geen rekening gehouden met de effecten van eventuele toekomstige, nog vast te stellen, ambities van uw gemeente

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

In onze managementletter hebben wij gerapporteerd over fraude en integriteit, en de stappen die uw gemeente hierin heeft gezet.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Fraude en integriteit

In uw jaarstukken staat benoemd dat uw gemeente het afgelopen jaar is geconfronteerd met een vermoeden van fraude, waarna uw intern en extern onderzoek heeft bevestigd dat hier geen sprake van fraude is geweest. De betreffende casus is door uw voorgaande accountant geëvalueerd in het kader van de controle van de jaarrekening 2023. Vanuit onze verantwoordelijkheid hebben wij kennis genomen van de casus, de conclusies uit uw intern en extern onderzoek en de evaluatie van uw voorgaande accountant bij de dossieroverdracht.

Wij constateren dat integriteit en bewustwording van het thema in de organisatie, hoog op uw agenda staan. Uw personeelshandboek geeft handvatten voor het doen van een (integriteits-)melding. U heeft vanaf boekjaar 2025 de registratie en afhandeling van integriteitsmeldingen belegd bij een externe partij. Wij constateren dat hiermee het aantal formeel geregistreerde meldingen is toegenomen en dat alle meldingen zijn afgesloten in 2025. Op basis van onze gesprekken over de dossierregistratie en afsluiting van de meldingen concluderen wij dat geen sprake is van integriteitsmeldingen die van impact zijn op de jaarrekening en/of onze controle. Onze conclusie is dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesties en dat zij hierover tijdig met ons in contact treedt.

Uw college geeft aan dat een nota hoe te handelen bij mogelijke onregelmatigheden in concept is opgesteld. Deze nota verschaft informatie over hoe er uitvoering gegeven wordt aan het beheersen van fraude, het bevorderen van integriteit en het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze nota zal naar verwachting medio 2026 worden vastgesteld.

Zoals op pagina 19 van dit accountantsverslag toegelicht hebben wij – vanwege de geconstateerde afwijkingen van de EU-aanbestedingsregels – een aanvullend frauderisico geconstateerd ten opzichte van hetgeen opgenomen in ons auditplan.

Wij hebben op basis van onze controle, en naar aanleiding van de besprekingen, geen fraudegevallen geconstateerd met betrekking tot boekjaar 2025.

Interne beheersing

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2025

Managementletter 2025, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2025 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. U monitort de opvolging van onze bevindingen en rapporteert hierover in de (half)jaarrapportage interne beheersing van concern control.

Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2025 zoals besproken met uw ARC op 11 december 2025.

In de managementletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2025 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten voldoende zijn opgevolgd. Voor zover de opvolging en/of onze controle ervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp verwerkt.

Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten de reguliere transactiestromen om worden gemaakt om correcties, aanpassingen of aanvullende boekingen in de financiële administratie te doen. Vanuit onze beroepsregels zien wij een verhoogd (fraude)risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management bij memoriaalboekingen. Dit houdt in dat het management de interne controleprocedures kunnen omzeilen, wat kan leiden tot ongeautoriseerde of frauduleuze transacties. Vanwege de aard van memoriaalboekingen, die vaak handmatig zijn en buiten de normale controlesystemen vallen, vormen zij een inherent risico voor het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management. Daarom besteden wij in onze controle ook extra aandacht aan deze boekingen.

Uw college heeft bij de memorialen een vier ogen principe (functiescheiding) ingevoerd in de financiële administratie. Deze functiescheiding is zichtbaar aan de hand van autorisatie in het systeem. Echter hebben wij vastgesteld dat een aantal medewerkers binnen de financiële administratie allebei de rollen kunnen vervullen, waardoor het mogelijk is om de functiescheiding te doorbreken.

Tevens beschikt de organisatie niet over een integrale repressieve controle, waarmee achteraf wordt vastgesteld dat memoriaalboekingen op de juiste wijze tot stand zijn gekomen en adequaat zijn onderbouwd. Onze controleaanpak is volledig gegevensgericht.

Continuïteit van kennis en kwaliteit in de organisatie

U bent de afgelopen periode geconfronteerd met een aanzienlijke mate van verloop in het personeelsbestand. Dit heeft een weerslag op de voorbereidingen van de jaarrekening en opsteldossier, omdat een groot aantal cruciale taken bij een beperkt aantal personen is neergelegd. Tevens maakt uw organisatie in hoge mate gebruik van inhuur van personeel.

Het borgen van kennis en kwaliteit is daarmee een blijvend aandachtspunt. U werkt onder meer hieraan in het kader van het verbeterprogramma 'Voor Elkaar!'. Op basis van onze controle hebben wij vastgesteld dat uw organisatie de nodige stappen heeft gezet en optimalisaties heeft doorgevoerd, maar dat nog ruimte is voor verdere (door)ontwikkeling. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar onze Managementletter 2025.

De betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving, inclusief cybersecurity verdienen nadere aandacht

Wij hebben in 2025 een update van de voorgaand jaar uitgevoerde IT-audit, waarover wij afzonderlijk in detail aan uw ambtelijke organisatie rapporteren. Vanwege de conclusie van de IT-audit konden wij tijdens onze controle 2025 niet zonder meer steunen op de IT-omgeving en (informatie uit) de applicaties. Wij hebben daarom (extra) gegevensgerichte controlewerkzaamheden verricht, waaronder detailcontroles. Hierbij zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Ondanks de bovengenoemde omstandigheden, zijn wij bij de jaarrekeningcontrole in staat geweest data-analyse in te zetten als onderdeel van de controleaanpak voor de memoriaalboekingen. De data-analyse is hierbij gebruikt om een diepgaande en risicogerichte analyse uit te voeren op deze in opzet meer risicovolle boekingen.

Cyber Security

Informatiebeveiliging is van groot belang door de grote hoeveelheden gevoelige data die de gemeente beheert en de cruciale rol die de gemeente speelt. Zo ook de aandacht die u heeft voor de implementatie van de NIS2-richtlijn. In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd via de Cyberbeveiligingswet, waaraan uw gemeente verplicht is te voldoen. Het niet naleven van deze wet kan aanzienlijke gevolgen hebben, waaronder financiële schade door mogelijke boetes, het opleggen van extra maatregelen door de toezichthouder en reputatieschade. Bovendien kan niet-naleving leiden tot kwetsbaarheden voor cyberaanvallen en een inadequate bescherming van systemen en gegevens, met op zijn beurt extra financiële-, operationele- en/of reputatieschade tot gevolg.

Het is cruciaal dat de urgentie binnen de gehele organisatie wordt erkend om passende en effectieve maatregelen te nemen. Uw college heeft dit onderwerp heel nadrukkelijk op de agenda staan.

In de managementletter 2025 hebben wij uitgebreider gerapporteerd over de ontwikkelingen bij uw gemeente.

Bijlagen

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie ad € 150.000.

Aard van de fouten	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	
Lasten 2025 zijn te laag als gevolg van bestedingen met betrekking tot 2025 verantwoord in 2024 (SiSa D23)	€ 160.000
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 427.000
Overige schulden (Regionale Backoffice Lekstroom) - Nog te verrekenen met voorschot zorgaanbieders. Zowel vorderingen als schulden zijn € 212.000 te laag verantwoord als gevolg van een vordering opgenomen onder de schulden. Geen resultaat impact.	€ 212.000
Totaal- vorderingen op openbare lichamen (Regionale backoffice lekstroom). Zowel vorderingen als schulden zijn € 882.000 te laag verantwoord als gevolg van een vordering opgenomen onder de schulden. Geen resultaat impact.	€ 882.000
Totaal getrouwheidsfouten	€ 1.681.000

- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie ad € 75.000.

Aard van de onzekerheden	Getrouwheid
Niet van toepassing.	€ 0
Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	€ 0

- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2025

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening 2025 en onze conclusies ten aanzien van de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage 2025.

- Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
- Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ 0	
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	€ 0	
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	€ 0	
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	€ 0	
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	€ 0	
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	€ 0	
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	
E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022	n.v.t.	€ 0	
E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties	n.v.t.	€ 0	
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	n.v.t.	€ 0	
E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	n.v.t.	€ 0	
F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	n.v.t.	€ 0	
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
Subtotaal			€ 0	

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2025

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			€ 0	
G2A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T-1 (exclusief BOB)_ totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T-1 (exclusief BOB)_ totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2024	n.v.t.	€ 0	
G3A	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
Subtotaal			€ 0	

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2025

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			€ 0	
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G4A	Tozo 2_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G4A	Tozo 3_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G4A	Tozo 4_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G4A	Tozo 5_totaal 2024	n.v.t.	€ 0	
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2024	n.v.t.	€ 0	
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar 2024	n.v.t.	€ 0	
G10	Wet inburgering_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G12A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2024	n.v.t.	€ 0	
G12A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2024	n.v.t.	€ 0	
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_gemeentedeel 2025	n.v.t.	€ 0	
			€ 0	
Subtotaal			€ 0	

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2025

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			€ 0	
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	n.v.t.	€ 0	
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	€ 0	
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	n.v.t.	€ 0	
J17	Realisatiestimulans	n.v.t.	€ 0	
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	€ 0	
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	n.v.t.	€ 0	
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	€ 0	
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	€ 0	
Totaal			€ 0	

C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Houten in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheids-voorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.

- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheids-voorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdsheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Houten te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Houten

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL" of "Deloitte Global"), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de "Deloitte-organisatie"). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de FortuneGlobal 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken en klanten in staat stellen te transformeren en bloeien. Voortbouwend op haar meer dan 180-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 470.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen.

Er worden geen verklaringen, garanties of toezeggingen (uitdrukkelijk of impliciet) gegeven over de juistheid of volledigheid van de informatie in deze communicatie; EMEA, de EMEA-aandeelhouders, hun gelieerde ondernemingen, medewerkers en vertegenwoordigers zijn niet aansprakelijk voor enig direct of indirect verlies of schade voortvloeiend uit het vertrouwen op deze communicatie. EMEA, de EMEA-aandeelhouders en affiliates zijn juridische, zelfstandige en onafhankelijke entiteiten.

© 2026. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.